

Dönem : 1
Toplantı : 2

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 304

Devlet Yatırım Bankası hakkında kanun tasarısı ve Geçici Komisyon raporu (1/308)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71-1819/3261

11 . 10 . 1962

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 8 . 10 . 1962 tarihinde kararlaştırılan «Devlet Yatırım Bankası hakkında kanun tasarısı» ve gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim

İsmet İnönü
Başbakan

Devlet Yatırım Bankası kanun tasarısı

GEREKÇESİ

İktisadi Devlet Teşekkülleri ekonomik kalkınmanın vasıtaları olarak devamlı surette yatırım yapmak durumunda olan kurumlardır. Bu sektörün reorganizasyonu için yapılan çalışmalarda üzerinde durulan hususlardan biri de sermaye kıfayetsizliği ve yatırımların kısa vâdeli kredilerle finanse edilmiş olmasıdır.

Kaynakların az olması, bunlardan en iyi şekilde faydalanılmasını zaruri kılmaktadır. Esasen memleketimizin bilinen bütçe imkânları karşısında sermaye yetersizliğinin süratle giderilemeyeceği açıktır. O halde yatırımların geniş ölçüde kredi ile finansmanı gerekmektedir.

Bugüne kadar yatırım kredileri Amortisman ve Kredi Sandığı ile gene bu Sandık nezdinde tesis edilmiş olan ve esas itibariyle dış kredi karşılıklarını ihtiva eden iç finansman fonundan verilmiştir. Ancak, Amortisman ve Kredi Sandığı daha ziyade tahvil piyasasının tanzimi için kurulmuş bir teşekküldür. Yatırım finansmanı için de teşkilâtlanmış değildir.

Ayrıca, İktisadi Devlet Teşekkülleri yatırımlarının bir ihtisas bankası olarak kurulacak olan Yatırım Bankası kanalıyla finanse edilmesi gerektiği mütaaddit kere yabancı malî müesseselere mensup heyetler tarafından tavsiye edilmiştir.

İktisadi Devlet Teşekkülleri reorganizasyonu hakkındaki raporlarda da finansman usullerinin ıslahı ile kaynakların bir yerde toplanması ve finansmanın da tek elden idaresi tavsiye edilmiştir.

Bu hususta zaman zaman çalışmalar yapılmış, finansman programları hazırlanmış fakat uygulanamamıştır. 1960 dan bu yana, 23 sayılı Kanuna göre kaynakların bir yerde toplanması, yıl başında ihtiyâç ve imkânların ihtiyaçlara tahsisi esas itibariyle Maliye Bakanlığınca yapılmaktadır.

Ancak, bu sektörün reorganizasyonu sonunda işletme açığı vermeden faaliyette bulunabilmesi de düşünülmektedir. Bu halde ise uzun vâdeli krediye ancak yatırımlar için ihtiyacolacaktır. Yatırım kredilerini iyi kullanabilmek için işin bitimine kadar yatırımları takibedecek bir ihtisas bankası

kurulması faydalı görülmektedir. Banka yalnız imkânların ihtiyaçlara miktar olarak tevziini yapmakla kalmıyacak vâde, faiz haddi ve diğer kredi şartlarını da işin mahiyetine göre ayarlayacaktır.

Kurulacak banka İktisadi Devlet Teşekküllerinin dış yatırım kredisi taleplerinde yabancı malî müesseselere, kredi verenlere muhatabolmak ve garanti vermek suretiyle bu konuda da büyük kolaylık sağlayacaktır.

Burada bir hususun da belirtilmesinde ayrıca fayda mülâhaza edilmiştir. Devlet Yatırım Bankası yatırım koordinasyonu yapmak vazife ve yetkisini haiz değildir. Yatırımların koordine edilme si vazifesi olan Bankaya bu yetkinin verilmesi uygun görülmemiştir.

Yatırımların koordinasyonu işi Devlet Plânlama Teşkilâtının mütalâası alınmak suretiyle Maliye Bakanlığı tarafından düzenlenecektir.

Bir diğer husus da bankaya ancak yapılması hususunda karar verilmiş olan yatırımlar için mü racaat edilebileceğidir. Banka projeyi incelemek, tesbit ettiği eksiklikleri tamamlamak ve gerekli şartları haiz bulunmayan projeler için kredi açmamak yetkisini haiz olacaktır; yalnız projenin mem leket ekonomisi bakımından değeri, kullanılan teknik gibi hususlarda banka bir değerlendirme yolu na gitmiyecektir.

Maddelere ait kısımlarda kanun tasarıma ait diğer hususlar açıklanmış bulunmaktadır.

Maddelerin gerekçesi

1 neî madde bankanın kuruluşuna ve hukukî bünyesine taallük etmektedir.

Banka, Devlet teşkilâtı içinde Maliye Bakanlığına bağlanmıştır. Bunun sebebi, adı geçen Ba kanlığın, memleketin yatırım ve kredi politikasını yürütmekte büyük rol sahibi bulunması, gerek bütçe gerekse diğer yollarla İktisadi Devlet Teşekküllerinin finansmanını organize etmek ve ge rekli kaynakları sağlamak, Devlet borçları ve yabancı devlet ve malî müesseselerle memleketi mizin ekonomik ve malî münasebetlerini düzenlemek durumunda olmasıdır.

Banka, hukukî bir antiteye sahibolmasını temin ve münasebette bulunduğu müesseselere karşı hak ve vecibelere sahibolabilmesi için tüzel kişilikle teşhiz edilmiştir.

2 neî madde, bankanın görevini tâyin etmektedir.

Birinci fıkra da bankanın görevi İktisadi Devlet Teşekküllerinin yatırımları için gerekli kredi lerin sağlanması olarak belirtilmiştir. İktisadi Devlet Teşekkülleri, yatırımları her sene artacak bir sektör olarak düşünölmek gerekir.

Öz kaynakları ve oto - finansman imkânları ile bu yatırım harcamalarının karşılanması müm kün bulunmadığından krediye geniş ölçüde ihtiyacolacaktır. Banka bu kredileri sağlamakla gö revlidir. Madde metninde de belirtildiği gibi banka, esas itibariyle yatırım için kredi verecek, an cak imkânlarının yatırım kredisi ihtiyacı üstünde olan kısımları ile geçici kasa fazlalarını işletme kredisi açmak veya diğer kısa vâdeli yatırım alanlarına yatırmak suretiyle nemalandıracaktır.

Bankanın İktisadi Devlet Teşekküllerine işletme kredisi vermesi bir tekel mahiyeti göstermiye cektir. Zaten banka bu sektörün kısa vâdeli kredi ihtiyacının ancak bir kısmını karşılayacaktır. Kısa vâdeli kredi esas itibariyle ticaret bankalarından ve diğer kaynaklardan temin olunacaktır.

Bankanın gayesinden uzaklaşmaması ve faaliyet sahasını genişleterek esas fonksiyonunu gere ği gibi ifa edememek durumuna düşmemesi için kurulmuş veya kurulacak teşebbüslere iştirak ede miyeceği ve faaliyeti için gerekli gayrimenkuller dışında gayrimenkul satınalamıyacağı hakkında hükümler sevk edilmiştir.

3 neü maddede bankanın kredi açabileceği sektör sınırlandırılmış bulunmaktadır.

4 neü maddede yatırım tarif edilmektedir.

2 neî maddede geçen yatırım mefhumu çeşitli anlamlarda kullanılmaktadır. Bu bakımdan bu mefhumun bu kanunda hangi anlamda kullanıldığına belli edilmesine ihtiyaç vardır. 4 neü madde bu ihtiyacı karşılamak için konulmuştur.

Bu maddede yatırım mefhumu işletmecilikteki anlamında alınmıştır. Teşekkülün faaliyeti ile ilgili maddi ve gayrimaddi sermaye mallarına yapılan ilâveler kanunun uygulanmasında yatırım olarak kabul edilecektir.

İlâveler yeni bir sermaye malı iktisabı şeklinde olabileceği gibi, mevcut bir mala yapılan ilâve şeklinde de olabilir. Bir fabrika kurulması, mevcut tesisatın genişletilmesi, teşebbüs faaliyetiyle ilgili alanlarda kullanılmak üzere bir arsa satın alınması, imtiyaz, ihtira ve telif haklarının, bir ünvanın veya patentin veya iştirak hissesinin satın alınması bu madde hükmüne göre yatırım sayılacaktır.

Maddenin ikinci fıkrasında, sermaye mallarının iktisadi değerinde bir artış meydana getiren esaslı onarım ve yenileme giderlerinin de yatırım sayılabileceği hükme bağlanmıştır.

Burada göz önünde tutulacak husus sermaye mallarının iktisadi değerlerinde esaslı onarım ve yenileme sonunda devamlılık arz eden bir artışın ortaya çıkması olup, normal onarımlar fıkra şümülüne girmemektedir. Ayrıca, bankaya hangi giderlerin yatırım sayılıp hangilerinin sayılmıyacağı hakkında karar vermek yetkisi tanınmıştır.

5 nci madde bankanın kaynaklarının nelerden ibaret bulunduğunu tesbit etmektedir.

Maddede kaynaklar, öz kaynaklar ve yabancı kaynaklar olarak iki kısımda toplanmıştır. Öz kaynaklar bankanın malik olduğu pasif unsurları, yabancı kaynaklar ise üçüncü şahıslara borçlanmak suretiyle sağlanacak kaynakları ifade etmektedir.

Öz kaynaklar sermaye, ihtiyatlar, provizyon ve karşılıklardan ibarettir. Bunlara ait açıklayıcı hükümler mütaakip maddelerde yer almış bulunmaktadır.

Yabancı kaynaklar dokuz bent halinde gösterilmiştir.

Birinci bentte, Bankalar Kanununun değişik 33 nci maddesiyle tesis edilen mevduat munzam karşılıklarından 301 sayılı Kanunun 4 nci maddesiyle Amortisman ve Kredi Sandığına bırakılan meblâğların bu tasarı kanunlaşdıktan sonra Devlet Yatırım Bankasına devredilmesi derpiş olunmaktadır. Sandık tarafından uzun vâdeli olarak ikraz edilmiş bulunan bu paraların bu konuda onun yerine kaım olacak bankaya devri uygun görülmektedir.

İkinci bentte banka tarafından çıkarılacak tahviller hasılatı kaynaklar arasında gösterilmiştir. Bu konuda gerekli açıklamalar 8 nci maddeye ait gerekçede yapılacaktır. Yalnız bentte parantez içindeki hüküm hakkında burada açıklamada bulunulması gerekmektedir. Birer sosyal sigorta müessesesi olan Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı ve İşçi Sigortaları Kurumunu kendi kaynaklarından cari gider ve mükellefiyetlerine ait harcamaları, yetkili organlar tarafından karara bağlanan yatırımlarını yapacaklar, bunlar yapıldıktan sonra artan imkânlarını bankanın çıkaracağı tahvillere yatıracaklardır.

Bu kurumlar, böylece, hem kendi yatırımları ile hem de diğer teşebbüslerin yatırımlarının finansmanına yardım etmek suretiyle ekonomik kalkınmaya iştirak edeceklerdir.

3 nci bentte Hazine tarafından bankaya açılacak krediler ve verilecek avanslar yer alınmıştır. Bu suretle gerektiğinde bankanın Hazineden kredi ve avans alması mümkün kılınmış bulunmaktadır.

4 nci bentte bankaya yerli ve yabancı malî müesseselerden doğrudan doğruya kredi sağlama yetkisi tanınmıştır. Bu krediler için gerektiğinde Hazinesinin kefaleti sağlanmaktadır.

5 nci bentte yabancı devlet ve malî kurumlardan sağlanacak hibe ve kredilerden İktisadi Devlet Teşekküllerinin finansmanına tahsis edilecek meblâğların bankaya intikalinin sağlanması derpiş olunmaktadır. Bugünkü (İç Finansman Fonu) nun yabancı devlet ve kurumlardan sağlanan kaynaklarının bankaya devri bu bent hükümleriyle sağlanmış olacaktır. Ancak, bunun için geçici ikinci maddede âzami üç yıllık bir intikal devresi lüzumlu görülmüştür.

6 nci bentte bankanın yabancı kaynakları arasında İktisadi Devlet Teşekküllerinin bankaya yapacakları tevdiat ve bankada açacakları cari hesaplarda sokulmuş bulunmaktadır. Bu hususta da bankanın bir tekeli olmayacak; teşebbüsler diğer bankalarda da cari hesap açabileceklerdir.

6 nci madde bankanın sermayesinin miktar ve kaynaklarını düzenlemektedir.

Bankanın nominal sermayesinin 1 000 000 000 lira olması uygun bulunmaktadır. Bankanın yük-
lendiği görev bu miktarda bir sermayeyi gerekli kılmaktadır. Uzun vâdeli bir kredi müessesesi-
nin öz kaynaklarının orta ve kısa vâdeli muameleleri yapan müesseselerdekine nazaran daha yük-
sek olması gereklidir.

Bankaya kuruluşunda ve sonradan verilecek öz kaynaklar ve iş hacninde hâsıl olacak gelişme
sebebiyle sağlanacak kârlarla bu miktarda sermayenin en çok 8 - 10 yıl içinde tamamen öden-
mesi mümkün olacaktır.

Maddenin (a) bendi ile bankaya devri derpiş olunan Amortisman ve Kredi Sandığının öden-
miş sermaye ve ihtiyat şeklindeki öz kaynakları 28.2.1962 tarihi itibariyle 287 714 754,62 lira-
dır. Bu miktarın, bankanın faaliyete geçmesine kadar 350 000 000 liraya ulaşacağı tahmin olun-
maktadır.

6 ncı bendi gereğince kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren işlemeye başlayacak olan âzami
üç yıl sonunda İç Finansman Fonunun da bankaya öz kaynak olarak intikali derpiş edilmekte-
dir.

(b) bendine göre Devlet bütçesine konulacak tahsisat miktarları ve (d) bendine göre kârdan
sermayeye eklenmek üzere ayrılan paralar da nazara alırsa sermayenin tamamen ödenmesi için
yukarıda zikredilen 8 - 10 yıl süreyi fazla iyimser bir tahmin olarak telâkki etmemek icabeder.

7 ncı maddede bankaca ayrılacak ihtiyat, provizyon ve karşılıklara ait hükümler yer almış
bulunmaktadır.

İhtiyatların ticari işletmelerde, hususiyile bankalarda arz ettiği önemi ayrıca izaha mahal bu-
lunmamaktadır. Bir yandan muhtemel riskleri karşılamak, öteyandan oto - finansman imkânı
sağlamak bakımından bunlar hayati bir mesele teşkil ederler. Bütün bankalar açık ve gizli ola-
rak büyük miktarlarda ihtiyat ve karşılık ayırmaktadırlar.

Maddenin birinci fıkrasında nominal sermayenin % 50 si ile sınırlı olmak kaydıyla yıllık sâfi
kârın % 15 inin muhtemel zararları karşılamak üzere ihtiyat akçesi olarak ayrılması hükme
bağlanmaktadır.

İkinci fıkrada sermayenin tamamı ödendikten sonra bir miktarla sınırlandırılmaksızın yıllık
sâfi kârın % 10 unun olağanüstü ihtiyat akçesi olarak ayrılması derpiş olunmaktadır. Bu ihti-
yat banka öz varlığının takviyesi gayesiyle tesis olunmak istenmektedir.

Üçüncü fıkrada banka işletmeciliğinin gerektirdiği her türlü provizyon ve karşılıkların tesisi
için banka yetkililerine mecburiyet yüklenmiştir. Ayrılacak provizyon ve karşılık miktarı banka-
lık tekniğine göre tâyin olunacaktır.

8 ncı madde bankaya, Maliye Bakanlığının kefaleti altında sermayesiyle sınırlı olmaksızın tah-
vil çıkarmak suretiyle borçlanma yetkisi vermektedir.

Bankanın yabancı kaynaklarından en önemlilerinden birini çıkaracağı tahviller hasılatı teşkil
edecektir.

Bu suretle bir yandan halkın ve özel sektöre dâhil ticari ve malî müesseselerin tasarrufları-
nın ve diğer şekillerde kullanamadıkları paralarının kamu sektörü yatırımlarının finansmanın-
da kullanılması mümkün olacak, öte yandan T. C. Emekli Sandığının ve İşçi Sigortaları Kuru-
munun İktisadi Devlet Teşekküllerinin finansman ihtiyacına tahsis edilen kaynakları banka em-
rine verilmiş bulunacaktır.

İkinci fıkrada, banka tarafından çıkarılacak tahvillerin tutarı, itfa süresi, ihraç fiyatı ve faiz
nisbetinin Maliye Bakanlığının teklifi ile Bakanlar Kurulunca, diğer şartlarının banka yönetim
kurulu tarafından tâyin edileceği hükmü vaz'olunmuştur.

Tahvil ihraç şartlarının ana unsurlarını tâyin etme yetkisinin Bakanlar Kuruluna verilme-
si lüzumsuz bir formalite sayılmamak gerekir. Bu muamelemin arz ettiği önemin neticesi sayılmış-
tır.

Maddenin son fıkrasında banka tahvillerinin Devlet tahvillerinin sahip bulunduğu her türlü
imtiyaz ve avantajlardan faydalanacağı hükmü serd olunmuştur. Bu hüküm gereğince banka

tahvillerinin ihraçına ait muameleler ve bunlardan sağlanan gelirler Gelir ve Kurumlar vergileri muafliğından faydalandırılacak, ihtiyatlar karşılığı olarak bankalar, ortaklıklar ve sigorta şirketleri bunları ellerinde bulundurmamak suretiyle vebelerini yerine getirmiş olacaklardır.

9 neu madde, İktisadi Devlet Teşekküllerine devamlılık arz eden finansman fazlalarını banka tahvillerine yatırım mecburiyetini yüklemektedir. İktisadi Devlet Teşekküllerinin yıllık finansman durumlarının tesbiti bakımından yapılan incelemelerde bu mecburiyetin yerine getirilmiş olup olmadığı araştırılacak ve müteakıp yıl banka tahvilâtına yatırılacak miktarlar tesbit edilecektir.

Finansman fazlası, teşebbüsün kaynaklarından sabit ve mütedavil sermaye ihtiyacının üstünde olan kısmı ifade etmektedir. Başka bir deyimle, İktisadi Devlet Teşekkülleri öz kaynaklarından bütün cari ve yatırım giderlerini yapacaklar, normal kasa mevcudunu ayıracaklar ve bunlar ayrıldıktan sonra gelecek yıla devredilecek nakit fazlaları varsa sadece bunları Bankanın tahvillerini satın almakta kullanacaklardır.

Geçici fazlalıklar için bir mecburiyet bahis konunu değildir.

Maddenin son fıkrasında banka tahvillerine yatırılan finansman fazlasına teşebbüsün ihtiyacı olunca bankaca bu tahvillerin vakit geçmeden derhal satın alınacağı hükmü konulmak suretiyle teşebbüslerin muameleden zarar görmemelerinin sağlanması yoluna gidilmiştir.

10 neu maddenin birinci fıkrasında İktisadi Devlet Teşekküllerinin yatırımlarından kendi imkânları ve diğer şekillerde karşılanamayan kısmın bankanın kredileri ile karşılanacağı hükmü vaz'olunmuştur.

İktisadi Devlet Teşekküllerinin yatırımları 5 yıllık Genel Plân içinde programa bağlanacak ve hangi yatırımların yapılacağı ve bunlar arasında öncelik sırası yıllık programlarda gösterilecektir. Finansman plânında yatırımlar için gerekli paraların sağlanacağı kaynaklar belli edilecektir. Bu plâna göre ortaya çıkacak yatırım kredisi ihtiyacı banka tarafından karşılanacaktır. Yıllık finansman programının imkânlar göz önünde tutularak hazırlanacağı hususu izahatan vâresidir.

Maddenin son fıkrasında, finansman plânına göre belli edilen kredi ihtiyacının banka imkânlarıyla karşılanamayan kısmın Maliye Bakanlığınca sağlanarak banka emrine verileceği hükme bağlanmıştır. Bankanın öz ve yabancı kaynaklarından karşılanamayan paraların, bu konuda Devlet politikasını yürütmekle görevli olan uzuvların başında gelen Maliye Bakanlığı tarafından sağlanması için icabına en uygun yol olarak mütalâa edilmiştir.

11 nei maddede banka kredileriyle finanse edilecek projelerin haiz bulunmaları gereken şartlar tâyin olunmuştur.

Maddenin birinci fıkrasında, bankadan kredi istenilebilmesi için projenin uygulanmasına, yetkili mercilerce karar verilmiş olması ve kredi ihtiyaçlarının belli edilmesi şart koşulmuştur. Yetkili merci projenin teknik ve ekonomik yönleriyle uygun olduğunu bu suretle kabul etmiş olacaktır.

İkinci fıkrada vaz'olunan borç isteme belgesine projeye ait teknik, iktisadi ve malî etütlerin birer örneğinin eklenmesi vebesi, bankaya kredi şartlarını tesbit bakımından yapılacak incelemelere esas olacak bilgileri sağlamak gayesini gütmektedir.

Üçüncü fıkrada hükmü bir projenin bankanın kredisinden faydalandırılabilmesi için aranan esas vasfı tâyin etmektedir. Banka yalnız rantabl projeleri finanse edecektir. Rantabl olmayan projeler için banka yatırım kredisi açamayacaktır.

Bir projenin banka kredisinden faydalananak rantabiliteyi haiz olup olmadığının tâyininde kıstas, bankaca açılacak krediler için tâyin edilecek en uzun vâdeye göre hesaplanacak taksitleri ödeme kabiliyetinin bulunup bulunmadığıdır. Bu vasıfta olmayan projeler banka kredisinden faydalandırılmayacaktır. Ancak, tek başına alınmışında rantabl olmayan bir proje teşebbüse bağlı diğer işlemlerin rantabilitesini arttırmaya hizmet ettiği takdirde, teşekkülün malî durumu taksitleri ödemeye elverişli olmak şartıyla banka kredisinden tabiiyle faydalandırılması gerekir.

12'nci madde Banka tarafından açılacak kredilerin şekil ve şartlarına taallük etmektedir.

Birinci fıkra hükmüne göre Banka kredi şartlarını tesbit etmek için proje üzerinde inceleme yapmak zorundadır. Kredi şartlarının tâyini için esasen böyle bir incelemeye lüzum vardır. Bu inceleme projenin ekonomik ve teknik yönleri üzerinde olmayacak, yalnız kredi şartlarının tesbiti için gerekli hususlara inhisar edecektir. Ancak, bu incelemeler sırasında evvelki incelemelere ait noksanlıklara rastlandığı takdirde proje tekrar incelenmek üzere ilgili kuruma iade edilebilecektir.

Banka tarafından itiraz edilen husus üzerinde ilgili müessese ile mutabakata varılamaması veya bankanın kredi talebinin reddi hakkındaki kararına müessesenin itiraz etmesi halinde hakemlik etmek üzere maddenin 2'nci fıkrasında teşekkül tarzı tâyin edilen bir heyet kurulmuştur. Taraflar heyetin kararına uymak zorunda olacaklardır.

Heyette Maliye Bakanlığı ile bir diğer bakanlık ve Devlet Plânlama Teşkilâtı temsilcisi bulunmakta, böylece banka tarafından finanse edilmeyen, fakat yapılması gerekli görülen yatırımların bütçeden finanse edilmesi için programa alınması imkânı sağlanmaktadır.

5 ve 6'nci fıkralar projenin mahiyetine göre faiz nisbeti uygulanabilmesini mümkün kılmak için konulmuştur.

13'ncü maddenin birinci fıkrasında her kredi için ayrı bir sözleşme düzenleneceği hükme bağlanmıştır. Bir yatırım kredisinin etraflı ve her türlü ihtilâfları önceliyecek hükümleri ihtiva eden bir sözleşmeye dayanması zaruridir. Tip sözleşmeler kullanılması tatbikat bakımından daha elverişlidir.

Maddenin ikinci bendi, yatırım kredisi olarak alınan paraların işletme açıklarına ve mütedavil sermaye ihtiyacına tahsis edilmesi gibi gayesi dışında kullanılmasının önlenmesine mâtuftur. Bu bakımdan prensibolarak, fatura bedeli, istihkak tutarı, akreditif tutarı gibi belgelere dayanılarak ödeme yapılması esas kabul edilmiştir. Yalnız emanet suretiyle yapılan işlerde ve gerekli hallerde diğer şekillerde yapılan işlerde avans verilmesi kabul olunabilecektir. Bu takdirde de avansın üç ay içinde kapatılması mecburiyeti konulmak suretiyle bu konuda yapılması muhtemel suiistimallerin önlenmesi amacı güdülmüştür.

Maddenin son fıkrasında banka, iş tamamlanuncaya kadar projedeki gelişmeleri ve işin programa göre yürütülüp yürütülmediğini takip ve kontrol etmekle ve tesbit ettiği aykırı durumları ilgililere duyurmakla görevlendirilmiştir. Bu hükmün hedefi de projenin tam olarak gerçekleştirilmesini sağlamaktır.

14'ncü maddenin bankanın yönetme ve temsil bakımından yetkili organlarını tâyin etmektedir.

Bankanın karar organı yönetim kurulu, icra organı genel müdür olarak tesbit edilmiştir. Karar yetkisinin bir heyete verilmesi uygun görülmektedir.

Maddenin ikinci fıkrasında, Yönetim Kurulunun yalnız genel müdür tarafından kendisine getirilen meselelerle bağlı kalmıyarak bankanın yönetiminde inisiyatif sahibi kılınması için bankanın muamelelerini devamlı olarak takib ederek gerekli tedbirleri almakla da görevlendirilmiştir. Bu hüküm, banka muamelelerinin idari bir murakabeye tabi tutulmasını sağlayacaktır.

Bankayı idare ve kaza mercileri ve üçüncü şahıslara karşı temsil yetkisi üçüncü fıkrada genel müdüre verilmiştir. Bu yetkinin, bankanın en yüksek yürütme uzvu olan genel müdüre verilmesi görevin en iyi şekilde görülmesi gayesine mâtuftur.

15'inci maddede bankanın yönetimi konusunda İktisadi Devlet Teşekküllerinin yönetimindeki esasa uyulmuştur. Yönetim Kurulu teşebbüste görevli üç yüksek kademedeki elemanla, Maliye Bakanı tarafından inha ve Bakanlar Kurulu tarafından tâyin edilen iki temsilciden kurulacaktır. Yönetim Kurulunun başkanlığı, Genel Müdüre verilmiştir.

16'nci maddenin birinci fıkrasında Genel Müdürün Maliye Bakanının inhası üzerine Bakanlar Kurulu tarafından tâyin edileceği belirtilmiştir. Görevin önemi bu şekilde bir mekanizmayı gerektirmemektedir.

İkinci fıkrada genel müdür tâyin edilebilmek için haiz bulunulması gereken vasıflar tesbit edilmiştir.

İlk şart meslekî yüksek tahsil şartıdır. Bu husus üzerinde açıklamada bulunmak zait addolunmaktadır.

İkinci şart ihtisas şartıdır. Bankaya genel müdür olacak şahsın bankacılık ve işletmecilik konularında ihtisas sahibi olması gereklidir. Bu alanlarda ihtisas sahibi olmıyanların bankayı gereği gibi yönetemeyeceği hususu izahtan vârestedir.

17 nci madde genel müdüre yardım etmek üzere, iki genel müdür yardımcısı çalıştırılacağı, genel müdür yardımcılarının da genel müdür gibi tâyin edileceği derpiş olunmuştur.

18 nci maddenin birinci fıkrası hükmüne göre banka kadrosu yönetim kurulunun teklifi ve Maliye Bakanının tasvibi ile belli edilecektir.

Burada şu hususun belirtilmesi faydalı mütalâa edilmektedir. Bankanın muameleleri haem itibariyle büyük fakat sayı itibariyle az olacaktır. Bunun bir sonucu olarak, muhasebe içi kayıtlarının tutulması ve kredilerin takibi geniş bir kadroya lüzum göstermeyecektir. Kasa muameleleri T. C. Merkez Bankası vastasıyla yürütüleceğinden bankanın bir veznesi de bulunmayacaktır: (ufak miktardaki günlük ihtiyacı karşılamak için küçük kasa bulundurulması zarureti izahtan vârestedir). Banka faaliyetinin iyi yürütülebilmesi yüksek kademeli idarecilerinin ehil bulunması ve projeler üzerinde ve kredi ile ilgili diğer hususlarda inceleme yapacak kuvvetli bir uzmanlar kadrosunun teşkil edilebilmesine bağlıdır.

Maddenin ikinci fıkrası, banka personelinin İktisadi Devlet Teşekkülleri personeliyle aynı rejime tabi tutulmasını sağlamak için konulmuştur. Birinci maddede bankanın bir İktisadi Devlet Teşekkülü olduğu belirtilmiş olduğna göre bu fıkraya lüzum olmadığı ileri sürülebilirse de ilerde doğabilecek ihtilâfları önlemek için bu hükmün konulması faydalı görülmüştür.

Üçüncü fıkra Bankaya, mukaveleli eleman çalıştırma yetkisi verilmesi amacını gütmektedir. Az sayıda ihtisas elemanlarıyla işlerin yürütülebilmesi için bu husus lüzumlu görülmüştür. Bu hükmün sadece inceleme işiyle uğraşacak elemanlar için uygulanması düşünülmüştür.

19 neu madde denetlemeye aittir.

20 nci maddede bankanın hesap dönemi, kaynakları ve kredileri dolayısıyla ilgili bulunduğu müessese, teşebbüs ve şahıslarla hesap mutabakati tesisinde kolaylık sağlamak ve genel olarak kabul edilen hesap döneminden gayri bir hesap dönemi tâyin edilmediğinden doğabilecek iş artışı önlemek için takvim yılı olarak kabul edilmiştir.

21 nci madde yönetim ve işletme bütçelerine taallük etmektedir. Birinci fıkra hükmüne göre her yıl biri yönetim bütçesi, diğeri işletme bütçesi olmak üzere iki bütçe düzenlenecektir.

Bir resmî müessese olan bankanın bir yönetim bütçesi yapması ve giderlerini, yetkili mercilerden geçmek suretiyle kesinleşen bu bütçeye uygun olarak yapması bir zarurettir. Bu suretle giderlerde hesaplı hareketi sağlamak ve israfı önlemek mümkün olur.

Yönetim bütçesinin bankanın hareket serbestisini azaltması bahis konusu değildir. Çünkü bu bütçe, imkân sağlama faaliyetine ve kredi muamelelerine bir tahdit vaz'etmemekte, bu konuda banka idarecileri hareket serbestisine sahip bulunmaktadırlar.

Objektif esaslara göre hazırlanan bir yönetim bütçesine banka için de lüzum vardır.

İşletme bütçesine gelince, bu modern işletmeciliğin vazgeçilmez bir unsurudur. İşletme bütçesi ulaştırılması hedef tutulan işletme ideallerine göre hazırlanır. Sonuçlarla bütçe arasındaki fark teşebbüsün hedeflerine ne kadar yaklaşılabildiğini gösterir. Bütçe ile sonuçlar arasında yapılacak mukayeseler işletme idarecilerine yön gösterecektir.

22 nci madde bilânço ve netice hesaplarına aittir.

Teşebbüs canlı bir varlıktır. Daimi bir gelişme arz eder. Belli devrelerde teşebbüsün arz ettiği durumu tesbit etmek için bilânço, ulaştırılan sonuçları göstermek için de netice hesabı düzenlenir. Muhasebe, hiç olmazsa dışarıya karşı, bilânço ve netice hesabı ile görünmektedir. İşletme tahhilleri de genel olarak bunlar üzerinden yapılmaktadır. Bu bakımdan bunların şekil bakımından

düzgün olmaları ve muhteva bakımından teşebbüsün gerçek durumunu göstermeleri gereklidir.

Madde de bilanço ve netice hesabının düzenlenmesi için verilen iki aylık süre yeter görülmektedir.

23 ncü madde ile, devamlılık arz eden finansman fazlalatıyla geçici mahiyetteki kasa fazlalarının, memleket ekonomisine faydalı ve emniyetli kısa vadeli ve emin alanlara yatırılarak kaynakların atıl bırakılmasına meydan vermemek ve bankanın rantabilitesini artırmak amacı güdülmektedir.

24 ncü madde bir kamu müessesesi olan ve İktisadi devlet Teşekküllerine kredi açmakla görevli bulunan Bankaya vergi muaflığı sağlamaktadır. Bu muaflık, bankanın özel sektöre dâhil benzeri müesseselerle faaliyet tedahülü bahis konusu olmadığından rekabet şartlarını ihlal eder bir mahiyet arz etmektedir.

Amortisman ve Kredi Sandığına tanınan gelirlerin de vergiden muaf tutulması imtiyazı banka için tanınmamıştır. Bankanın bu bakımdan diğer İktisadi Devlet Teşekküllerine tanınmamış bulunan bir imtiyazdan faydalandırılması doğru bulunmamıştır. Binaenaleyh banka Kurumlar Vergisine tabi olacaktır.

25 ncü madde Amortisman ve Kredi Sandığı Genel Müdürünün üye bulunduğu Banka Kredilerini Tanzim Komitesi üyeliğine, sandık ilga edildikten sonra, Banka Genel Müdürünün geçmesini temine mâtuftur.

26 ncü madde ile bankaya büyük miktarlarda ihtiyaç akçesi ayırma imkânı bahşolunmaktadır. Bundan maksat bankanın plâsman imkânlarını genişletmektir.

4060 sayılı Kanunun 5072 sayılı Kanunla değiştirilen 1 ncü maddesi bankalara ve ortaklıklara, kanuni ihtiyatlarını Devlet tahvillerine yatırma mecburiyeti yüklemektedir.

Banka da bu mecburiyete tabi kılındığı takdirde bu kaynaklarını tahvile yatırmak zorunda olacak, kredi açmakta kullanamayacaktır.

Sonra bu tasarının 8 ncü maddesi ile banka tahvillerinin Devlet tahvillerinin sahip bulunduğu bütün hak, imtiyaz ve muafiyetlerden faydalanacağı hükmü konulmuştur. Bu takdirde bankanın ihtiyatlarını kendi tahvillerine yatırması gibi anormal bir durum hâsıl olacaktır. Bu madde, bankayı bahis konusu mecburiyet dışında bırakarak kredi açmak imkânlarının azaltılmaması gayesini gütmektedir.

27 ncü madde, banka munhasıran İktisadi Devlet Teşekküllerini finanse etmek için kurulmuş bir müessese olduğundan Bankalar Kanununun ve Ödünç para verme işleri hakkındaki Kanunun kayıtlayıcı hükümlerine tabi tutulmamasının uygun olacağı mütalâa olunarak sevk olunmuştur.

28 ncü madde, 154 sayılı Kanunun Amortisman ve Kredi Sandığının tahkime tabi olacakları hakkındaki 7 ncü maddesinde yapılan bir değişikliğe taallük etmektedir.

154 sayılı Kanunun 7 ncü maddesi ile, Amortisman ve Kredi Sandığının, kanunun şümülüne giren alacaklarının kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 28.2.1966 tarihine kadar vâdesi gelecek taksitleri ve bunların faizleri tahkim edilmiştir. Aynı kanunun 9 ncü maddesi hükmüne göre tahkim edilen alacakların karşılığında sandığa % 6 faizli tahvilât verilmiştir.

Kanunun yürürlüğe girdiği tarih ile 28.2.1966 tarihi arasındaki süre içinde vâdesi gelen taksitlerin resülmale tekabül eden kısımları için tahvil verilmesi her hangi anormal bir durum yaratmamaktadır. Taksitlerin faize tekabül eden kısmına gelince burada bir ayırım yapılması gerekmektedir. Vâdesi 28.2.1966 tarihinden önce gelen taksitlerdeki resülmal kısımlarına ait faizler, vâdesi bu tarihten sonra gelecek taksitlerdeki resülmale ait faizler.

154 sayılı kanunun 7 ncü maddesi bir ayırım yapmaksızın faizlerin tamamının tahkim edilmesini hükme bağlamak suretiyle yukarıda yapılan ayırımı birinci katagoriye giren resülmal kısımları için mükerrer faiz ödenmesi sonucunu doğurmuştur. Hazine tahkim edilen faiz kısmı kadar borçlandıktan başka tahvilât için de faiz ödemek durumunda bulunmaktadır.

Bu mükerrerliği önlemek için maddenin teklif veçhile değiştirilmesine zaruret duyulmuştur. Bu suretle, mükerrerlik önlenmiş ve Amortisman ve Kredi Sandığının konsolidasyona tabi olup

vâdesi 28.2.1966 tarihinden sonra gelecek olan ve tutarı 529 984 705,53 lira olan taksit resümlerinin yukarıda belirtilen dönem zarfında faizsiz kalmaması sağlanmış olacaktır.

29 ncu madde kanunun uygulanmasının bir tüzükle düzenleneceği hükmünü ihtiva etmektedir. Kanunun uygulanmasında bir tüzüğe olan ihtiyaç açıklamayı gerektirmeyecek kadar açıktır.

30 ncu madde kaldırılan hükümlere aittir.

Banka, Amortisman ve Kredi Sandığının kredi muamelelerini yapacaktır. Sandığın Devlet borçları ile ilgili görevini ifa etmek üzere devam ettirilmesi vârit görülmemektedir. Sırf bu iş için ayrı bir müessesenin idamesi hem masraflı olur, hem de suni bir müessese yaratılmış olur. Bahis konusu işin Maliye Bakanlığı Hazine Genel Müdürlüğünün emrinde Merkez Bankasında tesis edilecek bir fonla yürütülmesi için icabına en uygun şekil olarak mütalâa edilmektedir.

Geçici 1 nci madde Amortisman ve Kredi Sandığının ilgasından sonra, kendisine ait öz varlığın bankaya devredileceği, sandık tarafından başlanıp da bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar tamamlanmamış olan işleri bankanın tamamlayacağı ve sandığa ait her türlü alacak ve borçların bankaya intikal edeceği hükümlerini ihtiva etmektedir.

Öz varlık, malûm bulunduğu üzere, bilânço aktif ile borçlar arasındaki farkı ifade eder. Banka sermayesine mahsubedilecek öz varlık, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibariyle hazırlanan bilânçoya göre, aktif ve pasif unsurların mukayyet değerlerine göre hesaplanacaktır.

Geçici 2 nci maddenin birinci fıkrasında bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç üç yıllık bir süre iç finansman fonunun banka nezdinde idame olunabileceği hükme bağlanmıştır. Bu şekilde hareket olunmasından maksat İktisadi Devlet Teşekküllerine, bankanın kredi şartlarına uyma imkânını kazanmaları için bir intikal devresi tanımaktır. Bu süre içinde, bankanın diğer kaynakları yalnız aranan şartları haiz projelerin finansmanında, iç finansman fonu imkânları ise teşekküllerin finansman durumlarını düzeltmelerine yardımcı olmak üzere halen yürürlükte bulunan İç Finansman Fonu Yönetmeliğine göre kullanılacaktır.

Sürenin sonunda Fon da tamamen Bankaya devredilecek ve banka tarafından finanse edilecek bütün projelerde bu kanunda belirtilen vasıflar aranacaktır.

Geçici Komisyon raporu

Millet Meclisi
Geçici Komisyonu
Esas No. 1/308
Karar No. 3

2.7.1963

Yüksek Başkanlığa

Başkanlığınız tarafından Komisyonumuza havale edilen, «Devlet Yatırım Bankası kanunu tasarısı» Hükümet temsilcilerinin iştirakiyle Yüksek Murakabe Heyetinden de izahat alınmak suretiyle tetkik ve müzakere edildi.

İktisadi Devlet Teşekküllerinin başarılı olamamalarının başlıca sebeplerinden biri de, mali durumlarının yeterli olmaması ve finansmanlarının sağlam kaynaklardan yapılamamasıdır. Bunların malî durumlarının arzulanan şekilde düzeltilmesi kısa sürede çözümlenebilecek bir mesele değildir. Teşekküllerden büyük bir kısmının otofinansman imkânları gayretle sınırlıdır.

Bütçeden bunlara önemli miktarlarda fonların öz kaynak olarak sağlanması gelecek yıllarda mümkün olmayacaktır. Bu bakımdan, plân hedeflerine ulaşılması için İktisadi Devlet Teşekkülleri tarafından yapılması gereken yatırımların finansmanında geniş ölçüde krediye başvurulması gerekecektir. Devlet Yatırım Bankası, bu görevi yerine getirmek için kurulmaktadır.

Banka, Komisyonumuzca kabul edilen tasarı kanunlaştığı takdirde, İktisadi Devlet Teşekküllerinin kredileri için lüzumlu olan paraları sağlam kaynaklardan sağlayacak ve kredileri yatırım bankacılığı tekniğine uygun olarak yürütebilecek şekilde organize edilebilecektir. İktisadi Devlet Teşekkülleri, müesseseleri ve iştirakleri hakkındaki kanunla kurulan sistemin, yatırımların finansmanının kredi yönünü banka yürütecektir.

Hükümet gerekçesinde banka hakkında gerekli bilgiler verilmiş olduğundan bu konuda daha fazla açıklamada bulunulmasına lüzum görülmemektedir. Tasarının maddelerinde Komisyonumuzca yapılan değişikliklerin gerekçeleri aşağıda arz olunmuştur.

Maddelere ait gerekçe

Madde 1. — Maddenin ikinci fıkrasındaki «İktisadi Devlet Teşekkülleri ve iştirakleri hakkındaki Kanun» deyiminin, adı geçen kanunun adında, komisyonumuzca yapılan değişiklik göz önünde tutularak «Müesseseleri» kelimesi eklenmiştir.

Madde 3. — Maddedeki «İktisadi Devlet Teşekkülleri ve İştirakleri hakkındaki Kanun» deyimine, adı geçen kanunun adında, komisyonumuzca yapılan değişiklik göz önünde tutularak «Müesseseleri» kelimesi eklenmiştir.

Madde 8. — Hükümet tasarısının dördüncü fıkrası ikramiyeli tahvillerle diğer tahviller arasında bir ayırım yapmaksızın itfanın, tahvil fiyatlarının başabaştan aşağı olduğu sürece borsadan satınalma yoluyla, başabaşı bulmuş veya aşmış bulduklarında kur'a çekmek suretiyle yapılacağı hükmünü ihtiva ediyordu.

Komisyonumuz, ikramiyeli tahvillerin itfasında, şans eşitliğini sağlamak amacıyla mutlak olarak kur'a çekme yolunun kullandırılmasını uygun görmüştür. Ayrıca, bankanın portföyünde kendi tahvili bulunduğu takdirde tahvil fiyatlarının başabaştan aşağı olması kaydıyla bunların itfada kullanılmasına cevaz veren bir hüküm konulmuştur.

Tahvil fiyatlarının başabaştan aşağı olması halinde, banka portföyünden ve borsadan gerekli miktarda tahvilin temin edilememesi halinde itfanın kur'a çekmek suretiyle yapılmasına imkân verilmesi de yerinde mütalâa olunmuştur.

Fıkra, bütün bu hususlar göz önünde tutularak yeniden tedvin olunmuştur.

Madde 10. — Maddenin ikinci fıkrasına, plânlanan yatırım kredisi ihtiyacından banka imkânları ile karşılanamayan kısmın, bankanın 5 ve 6 ncı maddelerde belli edilen kaynaklardan sağlanmasının tasrihinin uygun olacağı düşünülerek «bu kanunun 5 ve 6 ncı maddesindeki hükümler dâhilinde» ibaresi eklenmiştir.

Madde 12. — Maddenin üçüncü fıkrasındaki «kurumun bağlı bulunduğu Bakanlık» ibaresi «teşekkülle ilgili Bakanlık» olarak değiştirilmiştir.

Madde 13. — Maddenin üçüncü fıkrasındaki «Teşebbüs» kelimesi, çerçeve kanununa uygun olarak «Teşekkül» olarak değiştirilmiştir.

Madde 15. — Maddenin birinci fıkrası, yönetim kurulunun «İktisadi Devlet Teşekkülleri, Müesseseleri ve İştirakler hakkındaki Kanun» un 8 ncı maddesinde kabul edilen teşekkül tarzına uygun olarak teşkilini sağlamak amacıyla değiştirilmiştir. Komisyonumuzca kabul edilen şekle göre, Bankanın Yönetim Kurulu, Genel Müdür ve Genel Müdür yardımcılarında biri ile Maliye Bakanının inhası üzerine Bakanlar Kurulunca tâyin edilecek üç üyeden kurulacaktır. Devlet Yatırım Bankasının ilgili bulunduğu Bakanlık Maliye Bakanlığı olduğundan, dışardan tâyin edilecek üç üyenin de inhası görevinin bu bakanlığa verilmesi icabettir.

Madde 19. — Tasarımın birinci maddesinin ikinci fıkrasında Devlet Yatırım Bankasının «İktisadi Devlet Teşekkülleri, Müesseseleri ve İştirakler hakkındaki Kanun» a göre denetleneceği belirtilmiş olduğundan tasarıda maddeye yer verilmesine lüzum görülmemiş ve madde tasarıdan çıkarılmıştır.

Madde 22. — İktisadi Devlet Teşekkülleri, Müesseseleri ve İştirakler hakkındaki Kanunda teşekküllerce yalnız işletme bütçesi düzenlenmesi kararlaştırıldığından, bu bütçelerin yönetim giderlerini de ihtiva edeceği mülâhazasıyla tasarıdaki yönetim bütçesiyle ilgili kısımlar çıkarılarak maddeye takdim edilen şekil verilmiştir.

Madde 23. — Maddenin başlığı, terimlerin öz Türkçe olmasını sağlamak için «kısa vâdeli değerlendirme», «nemalandırılır» şeklindeki son kelimesi «işletilir» olarak değiştirilmiştir.

Madde 27. — Maddenin daha vâzih olmasını sağlamak için «tarihten» kelimesi «tarihte», «işlenmiş faizleri» ibaresi «işlenmiş faizleri» şeklinde değiştirilmiştir.

Geçici madde 1. — Amortisman ve Kredi Sandığı aktif ve pasifinin Devlet Yatırım Bankasına devri işlemi tamamlanuncaya kadar Sandığın tüzel kişiliğinin devam ettirilmesine lüzum bulunduğundan, maddenin birinci fıkrasına «devir işlemi tamamlanuncaya kadar Amortisman ve Kredi Sandığının tüzel kişiliği devam eder» cümlesi eklenmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmek üzere Genel Kurula sunulur.

(Not : Gerekçede bahsedilmeyen maddeler aynen kabul edilmiştir.)

Başkan
Sivas
M. Vural

Sözcü
Burdur
N. Yavuzkan

Kâtip
Aydın
N. Müren

Ankara
M. Mihçioğlu
İmzada bulunamadı

Artvin
Tümü hakkında söz hakkım
mahfuzdur. Bâzı maddeleri
hakkında muhalefet şerhi
eklidir.

Balıkesir
C. Kanpulat

S. O. Avcı

Bursa
A. Türkel
İmzada bulunamadı

Çankırı
R. İnceler

Çankırı
Ş. Keskin
İmzada bulunamadı

Gaziantep
M. San

Balıkesir
Bâzı maddelerinde söz hakkım
mahfuzdur.
A. Bolak

İçel
C. Kulaç

İstanbul
N. Öktem

İstanbul
(Söz hakkım mahfuz.)
S. Vardarlı

Konya
S. Aytan

Konya
İ. Baran
İmzada bulunamadı

Muş
S. Mutlu

Siirt
H. Özgen

Devlet Yatırım Bankası hakkında Kanun

Muhalefet şerhi :

Madde 8. — Sermayesiyle sınırlı olmaksızın tahvilât çıkarmasına muhalifim.

Çünkü : 1. Enflasyonist kaynak yaratır,

2. Bankanın düzumundan fazla borçlanmasına ve binnetice müşkül duruma düşmesini mucib-
olur,

3. Fonksiyoner olmıyan aksiyonerlerin zararını mucibolur.

Madde 11. — Maddenin birinci fıkrasının son cümlesinde bahsi geçen «yetkili merciler» den
kastın ne olduğunda sarahat yoktur.

Maddenin son fıkrasına aşağıdaki sebeplerle muhalifim :

1. Beş yıllık kalkınma plânı ile kabul edilmiş ve bunun hudutları içinde tanzim edilerek
nilai şeklini almış ve kesinleşmiş olan yıllık programlarda yer almış bir projenin bankaca finanse
edilmemesi plânlı çalışmaya uygun düşmeyeceği gibi bankaya plân ve programı tanzim eden mer-
cilerin üstünde bir yetki tanımak doğru olmaz.

2. Proje veya tesisin taksitlerinin bankaya ödenmesinde muhatabolan teşekküldür. Teşekkül-
de ise kârlılık ve verimlilik asıldır.

3. Projeler münferit mütalâa edilmemeli ve projeler manzumesinin birinin diğerini itmam ve
ikmali nazara alınmalıdır.

4. Katma bütçeli ve Muvazenei Umumiyyeye dâhil idarelerde plân ve program katı olup başka-
ca tetkik mercii olmadığından İktisadi Devlet Teşekküllerinde işi geciktirmekten başka bir fay-
dası olmıyacak bu hükmün yer almaması gerekir.

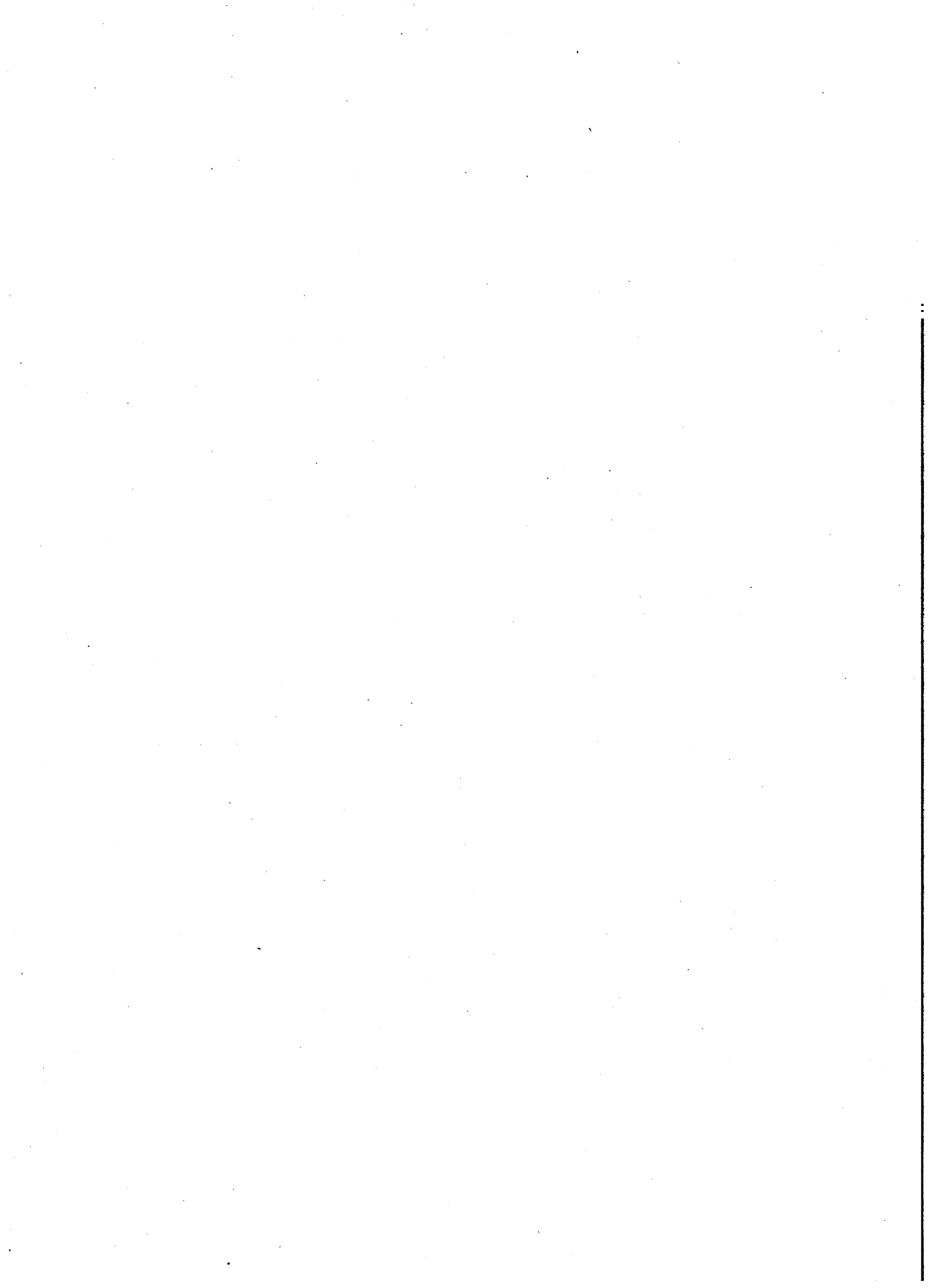
5. Devlet Yatırım Bankası proje tetkiki ve analizi bakımından projeyi hazırlıyan teşekküller
kadar yetkili ve kifayetli olamaz.

Madde 12. —

Fırka 5. Faiz nishetinin Maliye Bakanlığınca belli edilecek hadler dâhilinde olması yerine bu
yetkinin (Ödünç para verme) Kanununda olduğu gibi Bakanlar Kuruluna verilmesine taraftarım.

Madde 15. — Yönetim Kurulunun 5 üye olması ve üyelerden birinin İktisadi Devlet Teşek-
külleri ile en çok ilgili olması hasebiyle Sanayi Bakanlığınca inha edilmesi lâzımdır.

Artvin Milletvekili
Osman Sabit Avcı



HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Devlet Yatırım Bankası hakkında kanun tasarısı

BÖLÜM : I

Genel hükümler

Kuruluş ve hukukî bünye

MADDE 1. — Maliye Bakanlığına bağlı olarak, hususi hukuk hükümlerine tabi ve tüzel kişi-liğe sahip muhtar bir «Devlet Yatırım Bankası» kurulmuştur.

Banka bir İktisadi Devlet Teşekkülü olup bu kanun ve İktisadi Devlet Teşekkülleri ve iştirak-leri hakkındaki kanun hükümlerine göre yönetilir ve denetlenir.

Bankanın muameleleri ticari esaslara göre yürütülür; Genel Muhasebe ve Artırma ve Eksilt-me kanunlarına tabi değildir.

Bankanın Merkezi Ankara'dır, şube açamaz. Kasa muameleleri T. C. Merkez Bankası vasıta-sıyla yürütülür.

Görev

MADDE 2. — Bankanın görevi İktisadi Devlet Teşekküllerinin yatırımları için gerekli kredile-ri sağlamak bu kanun veya diğer kanunlarla kendisine verilen görevleri yapmaktır.

Banka, hisse senedi satınalmak veya sermayeye iştirak etmek suretiyle ve başka yollarla ka-mu sektörüne ve özel sektöre dâhil teşebbüs, kurum ve şahıslarla ortaklık kuramaz ve kurulmuş olanlara katılamaz.

Banka, teşkilâtı için lüzumlu olanlardan gayrimenkul iktisap edemez.

Alacakların tahsilini sağlamak maksadiyle ve diğer sebeplerle tesahüp edilen hisse senetleri ve gayrimenkuller en kısa zamanda elden çıkarılır.

İktisadi Devlet Teşekkülü

MADDE 3. — Bu kanunun uygulanması bakımından İktisadi Devlet Teşekkülü deyimi, İkti-sadi Devlet Teşekkülleri ve iştirakleri hakkındaki Kanunun şümulüne giren teşebbüsleri ifade eder.

Yatırım anlamı

MADDE 4. — Bu kanunun uygulanması bakımından «yatırım» deyimi, teşebbüsün faaliyeti ile ilgili maddi ve gayrimaddi sermaye mallarına yapılan ilâveyi ifade eder.

Sermaye mallarının iktisadi değerlerini artıracak mahiyette olan esaslı onarım ve yenilemeler de yatırım sayılabilir.

Kaynaklar

MADDE 5. — Bankanın kaynakları aşağıda gösterilmiştir.

a) Öz kaynaklar :

1. Sermaye,
2. İhtiyatlar,
3. Provizyonlar ve karşılıklar,

b) Yabancı kaynaklar :

1. Bankalar Kanununun değişik 33 ncü maddesine göre tesis edilen mevduat münzam kar-

GEÇİCİ KARMA KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Devlet Yatırım Bankası hakkında kanun tasarısı

BÖLÜM : I

Genel hükümler

Kuruluş ve Hukukî bünye

MADDE 1. — Maliye Bakanlığına bağli olarak, hususi hukuk hükümlerine tabi ve tüzel kişiliğe sahip muhtar bir «Devlet Yatırım Bankası» kurulmuştur.

Banka bir iktisadi devlet teşekkülü olup bu kanun ve «İktisadi Devlet Teşekkülleri, müesseseleri ve iştirakleri hakkındaki Kanun» hükümlerine göre yönetilir ve denetlenir.

Bankanın muameleleri ticari esaslara göre yürütülür; Genel Muhasebe ve Artırma ve Eksiltme kanunlarına tabi değildir.

Bankanın merkezi Ankara'dır, şube açamaz. Kasa muameleleri T. C. Merkez Bankası vasıtasıyla yürütülür.

Görev

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

İktisadi Devlet Teşekkülü

MADDE 3. — Bu kanunun uygulanması bakımından iktisadi devlet teşekkülü, deyimi, «İktisadi Devlet Teşekkülleri, müesseseleri ve iştirakleri hakkındaki kanunun şumulüne giren teşekkülleri ifade eder.

Yatırım Anlamı

MADDE 4. — Tasarının 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Kaynaklar

MADDE 5. — Tasarının 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.

sılıklarından 301 sayılı Kanunun 4 ncü maddesi ile Amortisman ve Kredi Sandığına bırakılan meblâğlar,

2. Çıkarılacak tahviller hâsılatı (T. C. Emekli Sandığı ve İşçi Sigortaları Kurumu kaynaklarından İktisadi Devlet Teşekküllerinin kredi ihtiyacına tahsis edilebilecek meblâğlar banka tahvillerine yatırılır.)

3. Hazinece bankaya açılacak krediler ve verilecek avanslar,

4. Bankanın, gerektiğinde Hazine kefaleti ile, yerli ve yabancı malî müesseselerden sağlıyacağı krediler,

5. İktisadi Devlet Teşekküllerinin bankaya yapacakları tevdiat ve banka nezdinde açacakları alacaklı cari hesaplar,

6. Kanun ve kararlarla Bankaya sağlanan diğer kaynaklar,

Sermaye

MADDE 6. — Bankanın sermayesi 1 000 000 000 liradır. Bu meblâğ aşağıda gösterilen kaynaklardan sağlanır.

a) Amortisman ve Kredi Sandığının öz varlığı,

b) Bütçeden ödenecek paralar,

c) İç Finansman Fonunun bankaya devir tarihindeki aktif toplamı ile ödenmesi gereken pasifi arasındaki fark,

d) Bankanın yıllık sâfi kârından sermayeye mahsubedilmek üzere ayrılan kısım,

İhtiyat ve provizyonlar

MADDE 7. — Yıllık sâfi kârın % 15 i nominal sermayenin % 50 sine ulaşmaya kadar muhtemel zararları karşılamak üzere ihtiyat akçesi olarak ayrılır.

Sermayenin tamamı ödendikten sonra sâfi kârın % 10 u olağanüstü ihtiyat akçesi olarak ayrılır.

Yatırım bankası işletmeciliğinin gerektirdiği her türlü provizyon ve karşılıkların tesisine banka yetkilileri mecburdurlar.

Tahvilât çıkarmak suretiyle borçlanma

MADDE 8. — Banka, Maliye Bakanlığının kefaleti ile sermayesiyle sınırlı olmaksızın tahvilât çıkarmak suretiyle borçlanmaya yetkilidir.

Banka tarafından çıkarılacak tahvillerin her tertibinin tutarı, itfa süresi, ihraç fiyatı ve faiz nisbeti Maliye Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca, diğer şartları yönetim Kurulu tarafından tâyin edilir.

Tahvillerin kupon ve ikramiyeleri, ödenmesi gerektiği tarihten itibaren beş yıl, itfa bedelleri ise ödenmesi gerektiği tarihten itibaren 10 yıl sonra banka lehine zamanlaşımına uğrar.

Tahvillerin fiyatı başabaştan aşağı bulunduğu sürece itfa borsadan satınalma yoluyla başabaşı bulmuş veya aşmış bulduklarında kura çekmek suretiyle yapılır.

Bankanın tahvilleri, Devlet tahvillerinin sahip bulunduğu her türlü hak, imtiyaz ve muafiyetlerden faydalanır.

İktisadi Devlet Teşekküllerinin tahvil alma mecburiyeti

MADDE 9. — İktisadi Devlet Teşekkülleri, devamlılık arz eden finansman fazlalarını banka tahvilâtına yatırır.

Sermaye

MADDE 6. — Tasarının 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

İhtiyat ve Provizyonlar

MADDE 7. — Tasarının 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Tahvilât çıkarmak suretiyle borçlanma

MADDE 8. — Banka, Maliye Bakanlığının kefaleti ile sermayesiyle sınırlı olmaksızın tahvilât çıkarmak suretiyle borçlanmaya yetkilidir.

Banka tarafından çıkarılacak tahvillerin her tertibinin tutarı, itfa süresi, ihraç fiyatı ve faiz nisbeti Maliye Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca, diğer şartları Yönetim Kurulu tarafından tâyin edilir.

Tahvillerin kupon ve ikramiyeleri, ödenmesi gerektiği tarihten itibaren beş yıl, itfa bedelleri ise ödenmesi gerektiği tarihten itibaren on yıl sonra banka lehine zamanaşımına uğrar.

İkramiyeli tahviller kur'a çekmek suretiyle itfa olunur. Diğer tahviller fiyatları başabaştan aşağı olduğu sürece bankanın portföyünden, veya borsadan satınalma yoluyla, bu yollarla gerekli miktarda tahvil temin etmenin mümkün olmaması veya tahvillerin fiyatlarının başabaşı bulmuş veya aşmış olması halinde kur'a çekmek suretiyle itfa edilirler.

Bankanın tahvilleri, Devlet tahvillerinin sahip bulunduğu her türlü hak, imtiyaz ve muafiyetlerden faydalanır.

İktisadi Devlet Teşekküllerinin tahvil alma mecburiyeti

MADDE 9. — Tasarının 9 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Mezkûr paralara teşekküllerin ihtiyacı olduğu takdirde banka bu tahvilleri derhal satın alır.

İktisadi Devlet Teşekküllerinin yıllık finansman ihtiyaçlarının tesbiti için yapılan incelemelerde bu mecburiyetin yerine getirilmiş olup olmadığı araştırılır ve mütaakıp yıl için banka tahvilâtına yatırılması gereken miktarlarla teşekküllerden satın alınacak tahvil tutarları tesbit olunur.

BÖLÜM : II

Finansman işlemleri

Finansman plânı

MADDE 10. — İktisadi Devlet Teşekküllerinin karara bağlanmış yatırımları için gerekli paralardan kendi imkânlarıyla ve diğer şekillerde karşılanamayan kısım, bu bölümdeki esaslara göre Devlet Yatırım Bankası kredileri ile karşılanır.

plânlanan yatırım kredisi ihtiyacından banka imkânları ile karşılanamayan kısım Maliye Bakanlığınca sağlanarak banka emrine verilir.

Banka tarafından finanse edilecek projeler

MADDE 11. — Bankadan yatırım kredisi istenebilmesi için finanse edilecek projenin teknik ve ekonomik bakımlardan uygun olduğunu ve kredi ile finansman ihtiyacı miktarının yetkili merciler tarafından kararlaştırılmış olması şarttır.

Bankaya verilecek borç isteme bölgesine proje ve bunun dayandığı teknik, iktisadi ve mali etütlerin birer örneği eklenir.

Banka kredileri için yönetim kurulunca tâyin edilen en uzun süreye göre hesaplanacak taksitlerin ödenmesine rantabilite durumları elverişli olmayan projeler bankanın kredilerinden faydalanamazlar.

Kredinin şekil ve şartları

MADDE 12. — Banka tarafından finanse edilmesi istenen projeler kredinin şekil ve şartlarının tesbiti için banka tarafından incelenmeye tabi tutulur.

Banka elemanları tarafından yapılan incelemelerde bir noksanlığa raslanırsa proje tekrar incelenmek üzere kredi isteyen kuruma iade edilebilir.

Banka tarafından itiraz edilen husus üzerinde taraflarca uyusulamaz veya projenin aranan vasıfta olmadığı ileri sürülerek kredi isteği reddedilen kurum banka kararına itirazda bulunursa konu Maliye Bakanlığı, kredi isteyen kurumun bağlı bulunduğu bakanlık, Devlet Plânlama Teşkilâtı, banka ve kredi isteyen kurumun birer temsilcisinden kurulacak bir hakem kuruluna aksettirilir. Taraflar bu kurulun ekseriyetle vereceği karara uymak zorundadırlar.

Kredinin şekil ve şartları, proje üzerinde yapılan inceleme sonuçları ve finansmanda kullanılacak kaynaklar göz önünde bulundurulmak suretiyle Yönetim Kurulu tarafından tesbit olunur.

Kredilerin tabi tutulacağı faiz nisbeti Maliye Bakanlığınca belli edilecek hadler arasında olmak üzere finanse edilecek projenin mahiyeti göz önünde bulundurulmak suretiyle tâyin olunur.

Belli projelerin finansmanı için sağlanan yabancı kaynaklardan elde edilen paralardan açılan kredilerde faiz haddi, bu kaynağın bankaya olan maliyetine Maliye Bakanlığının tasvibiyle belli edilecek bir nisbetin eklenmesi suretiyle tesbit olunur.

BÖLÜM : II

Finansman işlemleri

Finansman plânı

MADDE 10. — İktisadi Devlet Teşekküllerinin karara bağlanmış yatırımları için gerekli paralardan kendi imkânlarıyla ve diğer şekillerde karşılanamıyan kısım bu bölümdeki esaslara göre Devlet Yatırım Bankası kredileri ile karşılanır.

Plânlanan yatırım kredisi ihtiyacından banka imkânları ile karşılanamıyan kısım bu kanunun 5 ve 6 ncı maddesindeki hükümler dâhilinde Maliye Bakanlığınca sağlanarak banka emrine verilir.

Banka tarafından finanse edilecek projeler

MADDE 11. — Tasarının 11 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

Kredinin şekil ve şartları

MADDE 12. — Banka tarafından finanse edilmesi istenen projeler kredinin şekil ve şartlarının tesbiti için banka tarafından incelemeye tabi tutulur.

Banka elemanları tarafından yapılan incelemelerde bir noksanlığa rastlanırsa proje tekrar incelenmek üzere kredi istiyen kuruma iade edilebilir.

Banka tarafından itiraz edilen husus üzerinde taraflarca uyusulamaz veya projenin aranan vasıfta olmadığı ileri sürülerek kredi isteği reddedilen kurum banka kararına itirazda bulunursa konu Maliye Bakanlığı, kredi istiyen teşekkülle ilgili Bakanlık, Devlet Plânlama Teşkilâtı, banka ve kredi istiyen kurumun birer temsilcisinden kurulacak bir hakem kuruluna aksettirilir. Taraflar bu kurulun ekseriyetle vereceği karara uymak zorundadırlar.

Kredinin şekil ve şartları, proje üzerinde yapılan inceleme sonuçları ve finansmanda kullanılacak kaynaklar göz önünde bulundurulmak suretiyle Yönetim Kurulu tarafından tesbit olunur.

Kredilerin tabi tutulacağı faiz nisbeti Maliye Bakanlığınca belli edilecek hadler arasında olmak üzere finanse edilecek projenin mahiyeti göz önünde bulundurulurak tâyin olunur.

Belli projelerin finansmanı için sağlanan yabancı kaynaklardan elde edilen paralardan açılan kredilerde faiz haddi, bu kaynağın bankaya olan maliyetine Maliye Bakanlığının tasvibiyle belli edilecek bir nisbetin eklenmesi suretiyle tesbit olunur.

Kredi sözleşmesi kredinin kullanılması inceleme yetkisi

MADDE 13. — Her kredi için ayrı bir sözleşme düzenlenir.

Krediler, proje için fiilen yapılan giderlerin veya yapılacak işler ile satın alınacak mal bedellerinin banka tarafından ödenmesi suretiyle kullanılır.

Teşebbüs tarafından emanet suretiyle yapılan işlerde veya işin gerektirdiği hallerde diğer suretlerde yapılan işlerde veya satınalmalarda da harcama belgesi aranmaksızın ödeme yapılabilir. Ancak, avanslar üç ay içinde gider belgeleriyle kapatılır.

Banka, projenin tamamlanmasına kadar, bundaki gelişmeleri ve programa göre yürütülüp yürütülmediğini takip ve kontrol etmekle görevlidir. Kredi sözleşmesine aykırı durumlar tesbit olduğu takdirde ödemelerin durdurulacağı ilgililere duyurulur ve gerekirse Maliye Bakanının tasvibi ile ödemeler durdurulur.

BÖLÜM : III

Yönetim

Yönetme ve temsil yetkisi

MADDE 14. — Banka, bu kanun ve diğer mevzuat göz önünde bulundurularak yönetim kurulunca alınacak kararlar dâhilinde bir genel müdür tarafından yönetilir.

Yönetim Kurulu Bankanın muamelelerini devamlı olarak takibederek gerekli tedbirleri almakla görevlidir.

Bankayı, idare ve kaza mercilerinde ve üçüncü şahıslara karşı genel müdür temsil eder.

Yönetim Kurulu

MADDE 15. — Bankanın Yönetim Kurulu, Genel Müdür ve Genel Müdür yardımcıları ile Maliye Bakanının inhası ile Bakanlar Kurulunca seçilecek iki üyeden kurulur.

Genel Müdür aynı zamanda Yönetim Kurulunun Başkanıdır.

Genel Müdür

MADDE 16. — Banka Genel Müdürlü Maliye Bakanının inhası üzerine Bakanlar Kurulu tarafından tâyin olunur. Bu göreve tâyin edilebilmek için mesleki yüksek tahsil görmüş olmak, Bakanlıkların veya banka ve benzeri malî ve iktisadi kurumların bankacılık ve işletmecilik konularında ihtisas sahibi olmak şarttır.

Genel Müdür yardımcıları

MADDE 17. — İşlerinde Genel Müdüre yardım etmek üzere iki Genel Müdür yardımcısı çalıştırılır.

Genel Müdür yardımcıları 16 ncı maddede belli edilen ihtisasa sahip ve Genel Müdür olabilmek için aranan şartları haiz bulunanlar arasından, Maliye Bakanının inhası üzerine Bakanlar Kurulu tarafından tâyin olunurlar.

Kadro ve personel rejimi

MADDE 18. — Bankanın personel kadrosu, yönetim kurulunun teklifi ve Maliye Bakanının tasvibi ile belli edilir.

Bankanın hizmetlileri İktisadi Devlet Teşekkülleri hizmetlilerinin tâbi bulunduğu personel rejiminden faydalanır.

Geçici Ko.

Kredi Sözleşmesi kredinin kullanılmasında inceleme yetkisi

MADDE 13. — Her kredi için ayrı bir sözleşme düzenlenir.

Krediler, proje için fiilen yapılacak giderlerin veya yapılacak işler ile satın alınacak mal bedellerinin banka tarafından ödenmesi suretiyle kullanılır.

Teşekkül tarafından emanet suretiyle yapılan işlerde veya işin gerektirdiği hallerde diğer suretlerde yapılan işlerde veya satın alınmalarda da harcama belgesi aranmaksızın ödeme yapılabilir. Ancak, avanslar üç ay içinde gider belgeleriyle kapatılır.

Banka, projenin tamamlanmasına kadar, bundaki gelişmeleri ve programa göre yürütülüp yürütülmediğini takip ve kontrol etmekle görevlidir. Kredi sözleşmesine aykırı durumlar tesbit olduğunda ödemelerin durdurulacağı duyurulur ve gerekirse Maliye Bakanının tasvibi ile ödemeler durdurulur.

BÖLÜM : III

Yönetim

Yönetme ve temsil yetkisi

MADDE 14. — Tasarının 14 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Yönetim Kurulu

MADDE 15. — Bankanın Yönetim Kurulu, Genel Müdür ve Genel Müdür yardımcılarında biri ile Maliye Bakanının inhası üzerine Bakanlar Kurulunca seçilecek üç üyeden kurulur.

Genel Müdür aynı zamanda Yönetim Kurulunun başkanıdır.

Genel Müdür

MADDE 16. — Tasarının 16 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Genel Müdür yardımcıları

MADDE 17. — Tasarının 17 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Kadro ve personel rejimi

MADDE 18. — Tasarının 18 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.

Banka Maliye Bakanının teklifi ve Bakanlar Kurulu kararı ile mukavele ile aylıklı veya yevmiyeli personel çalıştırabilir.

Denetim

MADDE 19. — Banka İktisadi Devlet Teşekkülleri ve iştirakleri hakkındaki Kanuna göre denetlenir.

BÖLÜM : IV

Bütçe bilanço ve netice hesapları

Hesap dönemi

MADDE 20. — Bankanın hesap dönemi takvim yılıdır.

Gider ve işletme bütçeleri

MADDE 21. — Her hesap dönemi için bir yönetim bütçesi ve işletme bütçesi düzenlenir. Yönetim bütçesi bankanın bir yıllık yönetim giderlerini miktarının tahminini ihtiva eden ve bunların yapılması hakkında genel müdüre yetki veren bir belgedir.

İşletme bütçesi her hesap dönemi için hedefler esas alınarak banka işletmeciliği prensiplerine uygun olarak hazırlanır.

Yönetim bütçesi ve işletme bütçesi, yönetim kurulunun tasvibi ile kesinleşir.

Bilanço ve netice hesapları

MADDE 22. — Her hesap dönemi için dönemin bitimini takibeden üç ay içinde, bir bilanço ve netice hesabı düzenlenir.

BÖLÜM : V

Çeşitli hükümler

Kısa vâdeli tenmiye

MADDE 23. — Banka kaynaklarının, İktisadi Devlet Teşekküllerinin toplam yatırım kredisi ihtiyaçları üstünde olan kısmı ile geçici kasa fazlaları İktisadi Devlet Teşekküllerine işletme kredisi açmak veya Devlet borçlanma tahvilleri ve Hazine bonoları satınalmak suretiyle nemâlandırılır.

Vergi muaflığı

MADDE 24. — Bankanın her çeşit mallarıyla hak ve alacakları ve muameleleri ve bankaya vâkı olacak intikaller ve bunların tahakkuk, tahsil ve ödemelerine ait belge, alındı ve ilânlar her türlü vergi, resim ve harctan muaftır.

Banka Genel Müdürünün Banka Kredilerini Tanzim Komitesi üyeliği

MADDE 25. — Bankalar Kanununun 47 nci maddesine göre kurulan Banka Kredilerini Tanzim Komitesinde Amortisman ve Kredi Sandığı Genel Müdürünün yerini Banka Genel Müdürü alır.

BÖLÜM : IV

Bütçe bilânço ve netice hesapları

Hesap dönemi

MADDE 19. — Tasarının 20 nci maddesi 19 ncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

(İdare ve işletme bütçeleri)

MADDE 20. — Her hesap dönemi için bir işletme bütçesi düzenlenir.

İşletme bütçesi her hesap dönemi için hedefler esas alınarak banka işletmeciliği prensiplerine uygun olarak hazırlanır.

İşletme bütçesi, Yönetim Kurulunun tasvibi ile kesinleşir.

Bilânço ve netice hesapları

MADDE 21. — Tasarının 22 nci maddesi 21 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

BÖLÜM : V

Çeşitli hükümler

Kısa vâdede değerlendirme

MADDE 22. — Banka kaynaklarının, İktisadi Devlet Teşekküllerinin toplam yatırım kredisi ihtiyaçları üstünde olan kısmı ile geçici kasa fazlaları İktisadi Devlet Teşekküllerine işletme kredisi açmak veya devlet borçlanma tahvilleri ve Hazine bonoları satınalmak suretiyle işletilir.

Vergi muafiyeti

MADDE 23. — Tasarının 24 ncü maddesi 23 ncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Banka Genel Müdürünün Banka Kredilerini Tanzim Komitesi üyeliği

MADDE 24. — Tasarının 25 nci maddesi 24 ncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Hü.

İhtiyatların yatırılması

MADDE 26. — Banka ihtiyatları, kanuni ihtiyat akçelerinin Devlet tahvillerine yatırılmasını âmir bulunan kanun hükümlerine tabi tutulmaz.

Bankalar Kanununa tabi olmayan muameleler

MADDE 27. — Banka bu kanun gereğince kendisine yapılacak tevdiatta, bu tevdiattan ve diğer kaynaklardan açacağı kredilerde Bankalar ve Ödünç para verme hakkındaki kanunlara bağlı değildir.

154 sayılı Kanununun 7 nci maddesinin değiştirilmesi

MADDE 28. — 154 sayılı Kanununun 7 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Amortisman ve Kredi Sandığının bu kanuna bağlı cetvelde yazılı daire, teşekkül, banka ve kurumlara kendi kanununa göre yaptığı ikrazların bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten ödenmiş taksitleriyle işlenmiş faizleri ve 28.2.1966 tarihine kadar vâdesi gelecek taksitlerine dâhil resülmal miktarları ve vâdesi bu tarihten sonra gelecek taksit resülmallerinin konsolidasyon şümülüne giren faizleri 9 ncu madde hükmü dairesinde tahkim ve itfa olunur. 28.2.1966 tarihinden sonra vâdesi gelen taksitlerin resülmale tekabül eden kısımlarının konsolidasyon şümülüne giren faizleri üzerinden 9 ncu madde gereğince çıkarılacak tahvillerin verilmiş tarihi ile taksitlerin vâde tarihleri arasındaki süreler için % 6 nisbeti ile hesaplanan faizler Hazinece borçlanılacak miktardan indirilir.

Tüzük

MADDE 29. — Bu kanunun uygulanması bir tüzükle düzenlenir.

Amortisman ve Kredi Sandığının kaldırılması

MADDE 30. — Amortisman ve Kredi Sandığı hakkındaki 6115 ve 7348 sayılı kanunlar kaldırılmıştır.

Amortisman ve Kredi Sandığı öz varlığı

GEÇİCİ MADDE 1. — Amortisman ve Kredi Sandığının aktifi ve pasifi mukayyet değer üzerinden bankaya devredilir, Sandığın devir anındaki öz varlığı sermayeye mahsubedilir.

Amortisman ve Kredi Sandığı tarafından başlanmış olup da bu devir işleminin yapıldığı tarihe kadar tamamlanmamış olan muameleler banka tarafından tamamlanır.

Sandığın, bankaya devredildiği tarihteki her türlü alacak ve borçları bankaya intikal eder.

İç finansman fonu

GEÇİCİ MADDE 2. — Amortisman ve Kredi Sandığı nezdinde tesis edilmiş bulunan iç finansman fonu bu kanunun yürürlüğe girmesinden sonra en fazla üç yıllık bir müddetle banka nezdinde idame olunabilir.

İhtiyatların yatırılması

MADDE 25. — Tasarının 26 ncı maddesi 25 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Bankalar Kanununa tabi olmayan muameleler

MADDE 26. — Tasarının 27 nci maddesi 26 ncı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

154 sayılı Kanununun 7 nci maddesinin değiştirilmesi

MADDE 27. — 154 sayılı Kanununun 7 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Amortisman ve Kredi Sandığının bu kanuna bağlı cetvelde yazılı daire, teşekkül, banka ve kurumlara kendi kanununa göre yaptığı ikrazların bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte ödenmemiş taksitleriyle işlemiş faizleri ve 28.2.1966 tarihine kadar vâdesi gelecek taksitlerine dâhil resülmal miktarları ve vâdesi bu tarihten sonra gelecek taksit resülmallerinin konsolidasyon şümulüne giren faizleri 9 ncu madde hükmü dairesinde tahkim ve itfa olunur. 28.2.1966 tarihinden sonra vâdesi gelen taksitlerin resülmale tekabül eden kısımlarının konsolidasyon şümulüne giren faizleri üzerinden 9 ncu madde gereğince çıkarılacak tahvillerin verilmiş tarihi ile taksitlerin vâde tarihleri arasındaki süreler için % 6 nisbeti ile hesaplanan faizler Hazinece borçlanılacak miktardan indirilir.

Tüzük

MADDE 28. — Tasarının 29 ncu maddesi 28 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Amortisman ve Kredi Sandığının ilgası

MADDE 29. — Tasarının 30 ncu maddesi 29 ncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

BÖLÜM : VI

Geçici hükümler ve yürürlük maddeleri

Amortisman ve Kredi Sandığı öz varlığı

GEÇİCİ MADDE 1. — Amortisman ve Kredi Sandığının aktifi ve pasifi mukayyet değer üzerinden Bankaya devredilir. Sandığın devir anındaki öz varlığı sermayeye mahsubedilir. Devir işlemi tamamlanıncaya kadar Amortisman ve Kredi Sandığının tüzel kişiliği devam eder.

Amortisman ve Kredi Sandığı tarafından başlanmış olup da bu devir işleminin yapıldığı tarihe kadar tamamlanmamış olan muameleler banka tarafından tamamlanır.

Sandığın, bankaya devredildiği tarihteki her türlü alacak ve borçları bankaya intikal eder.

İç Finansman Fonu

GEÇİCİ MADDE 2. — Tasarının Geçici 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Yürürlük hükmü

MADDE 31. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme hükmü

MADDE 32. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

8 . 10 . 1962

Başbakan <i>I. İnönü</i>	Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı <i>E. Alican</i>	Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı <i>H. Dinçer</i>
Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı <i>T. Feyzioğlu</i>	Devlet Bakanı <i>H. O. Bekata</i>	Devlet Bakanı <i>R. Aybar</i>
Devlet Bakanı <i>N. Ökten</i>	Adalet Bakanı V. <i>H. Dinçer</i>	Millî Savunma Bakanı V. <i>H. O. Bekata</i>
İçişleri Bakanı <i>S. Kurutluoğlu</i>	Dışişleri Bakanı V. <i>T. Feyzioğlu</i>	Maliye Bakanı <i>F. Melen</i>
Millî Eğitim Bakanı <i>Ş. R. Hatipoğlu</i>	Bayındırlık Bakanı <i>İ. Seçkin</i>	Ticaret Bakanı <i>M. Ete</i>
Sa. ve So. Y. Bakanı <i>Y. Azizoglu</i>	Gümrük ve Tekel Bakanı <i>O. Öztrak</i>	Tarım Bakanı V. <i>F. K. Gökay</i>
Ulaştırma Bakanı <i>R. Öçten</i>	Çalışma Bakanı <i>B. Ecevit</i>	Sanayi Bakanı <i>F. Çelikbaş</i>
Ba. - Ya. ve Turizm Bakanı V. <i>M. Ete</i>		İmar ve İskân Bakanı <i>F. K. Gökay</i>

Yürürlük hükümleri

Yürürlük

MADDE 30. — Tasarının 31 nci maddesi 30 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Yönetme görevi

MADDE 31. — Tasarının 32 nci maddesi 31 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

